

Identificatie en typering van MEETINSTRUMENT LAGER ONDERWIJS SPREEKVAARDIGHEID (MILOS)

Praktische Informatie	
1. <u>Productinformatie</u>	Meetinstrument Lager Onderwijs Spreekvaardigheid (MILOS); Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO), KU Leuven, in opdracht van Voorrangsbeleid Brussel; 2008; Leuven; €44,90; materiaal op CD-ROM en DVD; nieuwe versie van de scoreformulieren gratis te downloaden; https://www.arts.kuleuven.be/cto/materialen/lager/taalscreening-1/milos
2. <u>Wat en voor wie?</u>	MILOS brengt de spreek- en gespreksvaardigheid bij leerlingen van het tweede en vijfde leerjaar in kaart. De toets is zowel bedoeld voor moedertaalsprekers Nederlands als voor anderstalige leerlingen. MILOS bestaat uit negen toetsen, vier voor het tweede leerjaar en vijf voor het vijfde leerjaar. Daarvan zijn telkens de eerste twee toetsen parallel, zodat de kinderen die voor en na de speeltijd getoetst worden elkaar niet kunnen beïnvloeden. Een leerling uit het tweede leerjaar legt dus in het totaal drie taken af, een leerling uit het vijfde vier.
3. <u>Welk soort instrument?</u>	☒ Toets ☒ Volgstelsel ☐ Observatiewijzer ☐ Portfolio ☐ Andere <p>De toetsen van het tweede en het vijfde leerjaar zijn zodanig ontwikkeld dat ze vooruitgang van 2 naar 5 in kaart kunnen brengen. Bovendien geeft het de leerlingen de kans om nog te groeien en intensief begeleid te worden, vooraleer ze naar het secundair onderwijs gaan.</p>
4. <u>Hoe lang duurt de afname?</u>	Een spreektoets afnemen vraagt veel tijd, omdat iedereen lang genoeg aan het woord moet kunnen komen om geldige uitspraken te kunnen doen. Door leerlingen in groepjes te testen, gaat er minder tijd verloren. Voor alle toetsen, behalve de eerste, wordt gewerkt in trio's en duo's.

	Voor het tweede leerjaar zijn drie halve dagen nodig per klas, voor het vijfde leerjaar vier halve dagen.
5. <u>Eén of meer meetmomenten?</u>	☒ Eén meetmoment ☒ Meer meetmomenten Het toetsenpakket wordt in zijn geheel afgenomen in de loop van de maand november (vlak na de herfstvakantie), zowel in het tweede als in het vijfde leerjaar. Dat betekent dat er ofwel door twee afnemers parallel in het tweede en in het vijfde in dezelfde week getest kan worden, of door één afnemer in twee opeenvolgende weken. Het is niet de bedoeling dat de toetsen afgenomen worden door de klasleerkracht, want de gewone lessen moeten kunnen doorlopen.
6. <u>Klassikale of individuele afname?</u>	☐ Klassikaal ☒ Individueel Door leerlingen in groepjes te testen, gaat er minder tijd verloren. Voor alle toetsen, behalve de eerste, wordt gewerkt in trio's en duo's. De informatie die verzameld wordt gaat echter over elke leerling afzonderlijk.
7. <u>Geeft het instrument resultaten op leerlingen-, klas- of op schoolniveau?</u>	☒ Leerlingenniveau ☒ Klasniveau ☐ Schoolniveau
Omschrijving van het instrument	
8. <u>Welke vaardigheden?</u>	Vaardigheden: ☐ Lezen ☐ Schrijven ☒ Spreken/Gesprek ☐ Luisteren Competenties: ☒ Taalcompetentie ☒ Zelfsturende competentie ☐ Leercompetentie ☒ Sociale competentie Deelcompetenties:

	<p>MILOS peilt naar de taalcompetentie, zelfsturende competentie en de sociale competentie binnen de vaardigheid spreken/gesprek. Per competentie worden volgende deelcompetenties getoetst:</p> <p>Taalcompetentie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het gepaste taalregister hanteren bij het uitbrengen van een verslag. - Het gepaste taalregister hanteren bij het kritisch reageren, vragen stellen en beantwoorden van vragen. - Zich oriënteren op aspecten van de spreektaak: doel, teksttype, eigen kennis en de luisteraar, manier van spreken erop afstemmen en aandacht houden voor bereiken van dat doel. - Taalbeschouwing: Taalsysteem (woordenschat, correctheid woordniveau, correctheid zinsniveau). <p>Zelfsturende competentie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spreekbereidheid ontwikkelen. <p>Sociale competentie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bereidheid tot naleven van spreekconventies. - Zich weerbaar en discreet opstellen. - Met medeleerlingen samenwerken bij groepstaken. - Interesse, respect en waardering tonen voor de persoon van de ander en voor eigen en andermans cultuur.
<p>9. <u>Wat doen de leerlingen?</u></p>	<p>Tweede leerjaar</p> <ul style="list-style-type: none"> – Toets 1 <i>Brandweerman</i>: bij deze taak kijken de leerlingen naar een video over een brandweerman. De leerlingen voeren op basis hiervan twee opdrachten uit. Eerst brengen ze verslag uit over de verhalen van de brandweerman, daarna beantwoorden ze gerichte vragen. – Toets 2 <i>Duiker</i>: bij deze taak kijken de leerlingen naar een video over een duiker. De leerlingen voeren op basis hiervan twee opdrachten uit. Eerst brengen ze verslag uit over de verhalen van de duiker, daarna beantwoorden ze gerichte vragen. – Toets 3 <i>Vogeltje</i>: deze toets wordt afgenomen in groepjes van drie. Elke leerling vertelt om de beurt een verhaal vanuit zijn/haar eigen beleevingswereld. Achteraf stellen de twee andere leerlingen vragen. Elke leerling mag dus eenmaal verteller zijn en tweemaal vragen stellen. – Toets 4 <i>Tekenaar</i>: de leerlingen geven elkaar instructies om tekeningen te maken. Leerling 1 heeft een tekening voor zich, de andere leerlingen hebben slechts een gedeelte van die tekening. Leerling 1 vertelt aan de andere leerlingen wat ze waar moeten tekenen om de tekening te vervolledigen.

	<p>Vijfde leerjaar</p> <ul style="list-style-type: none"> – Toets 1 <i>Cocktail</i>: bij deze taak kijken de leerlingen naar een video over Tim. De leerlingen voeren op basis hiervan twee opdrachten uit. Eerst brengen ze verslag uit over de verhalen van Tim, daarna beantwoorden ze gerichte vragen. – Toets 2 <i>Bubbel</i>: bij deze taak kijken de leerlingen naar een video over Bas. De leerlingen voeren op basis hiervan twee opdrachten uit. Eerst brengen ze verslag uit over de verhalen van Bas, daarna beantwoorden ze gerichte vragen. – Toets 3 <i>Konijn Flappie</i>: deze toets wordt afgenomen in groepjes van drie. Elke leerling vertelt om de beurt een verhaal vanuit zijn/haar belevingswereld. Achteraf stellen de twee andere leerlingen vragen. Elke leerling mag dus eenmaal verteller zijn en tweemaal vragen stellen. – Toets 4 <i>Figuren</i>: de leerlingen geven elkaar instructies om tekeningen te maken. Leerling 1 heeft een tekening voor zich, die niet zichtbaar is voor leerlingen 2 en 3. Leerling 1 geeft instructies aan de anderen, zodat die dezelfde tekening kunnen maken op een blanco blad, zonder naar de voorbeeldtekening te kijken. – Toets 5 <i>Stellingen</i>: de leerlingen moeten een standpunt innemen ten aanzien van een stelling en beargumenteren. Daarnaast moeten de leerlingen kritisch reageren op het standpunt van hun medeleerlingen t.a.v. een andere stelling.
<p>10. <u>Waarvoor kan het instrument gebruikt worden?</u></p>	<p>☒ Screening ☒ Diagnose ☐ Andere</p> <p>Voor beide ijkmomenten (in het tweede en vijfde leerjaar) worden criteria voorzien waartegen de leerlingprestaties kunnen worden afgezet. Zo kan worden vastgesteld welke leerlingen ondermaats presteren. Aan de informatie uit deze gerichte diagnose worden ook specifieke ondersteuningsadviezen gekoppeld. Deze zijn terug te vinden in een handelingsplan.</p>
<p>11. <u>Laat het instrument toe leerlingen te vergelijken?</u></p>	<p>☐ Vergelijking mogelijk met andere leerlingen (normgerelateerde vergelijking) ☒ Vergelijking mogelijk met een drempel (criteriumgerelateerde vergelijking)</p> <p>In een Excelbestand kunnen de scores ingebracht worden. Tijdens het intikken van de scores worden de resultaten automatisch berekend. Een prestatie kan ingedeeld worden in drie categorieën: groen, oranje of rood.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – GROEN (voldoende): leerling beschikt over de spreekvaardigheid Nederlands die minimaal nodig is om de schoolloopbaan met succes te doorlopen. – ORANJE (risico): leerling beschikt net niet over de spreekvaardigheid Nederlands die minimaal nodig is om de schoolloopbaan met succes te doorlopen en voor wie bijgevolg de kans bestaat dat ze zwakker zal presteren: zogenaamde risicogroep. – ROOD (probleem): leerling beschikt niet over de minimale spreekvaardigheid Nederlands die nodig is om de schoolloopbaan met succes te doorlopen en die bijgevolg zeer grote kans loopt op leermoeilijkheden. Deze leerling zal intensief moeten worden ondersteund. <p>☐ Geen vergelijking</p>
Criteria voor een goed evaluatie-instrument	
12. <u>Wat meet het instrument?</u>	<p>De handleiding van MILOS geeft informatie over:</p> <p>☒ Waarop ze zich baseerden voor het opstellen van het evaluatie-instrument (bijvoorbeeld eindtermen, ERK, etc.) en of het instrument m.a.w. representatief is voor de leerstof</p> <p>De spreekvaardigheidstoetsen zijn geijkt op de eindtermen Nederlands en deze worden ook expliciet meegedeeld in de handleiding.</p> <p>☒ In welke mate het instrument aansluit bij de doelstelling die men vooropstelde (wat wil men evalueren versus hoe doet men dat?)</p> <p>De toetsen die opgevat zijn als spreektaken, gaan de spreekvaardigheid na van de leerlingen. De test heeft zoveel mogelijk uitgesloten dat leerlingen ‘slecht’ scoren om redenen die niets met hun spreekvaardigheid te maken hebben. Zo wordt er niet te veel beroep gedaan op het geheugen van de leerlingen. Men heeft ook geprobeerd de taken zo dicht mogelijk te laten aansluiten bij wat leerlingen op school ook werkelijk moeten kunnen uitvoeren op gebied van spreken en gesprek. Ook heeft men geprobeerd om bij de toets taken niet in te zetten op de voorkennis van de leerlingen. Omdat MILOS curriculumonafhankelijk is en men vertrokken is van de eindtermen, is de toets representatief en compleet genoeg om te meten wat er moet gemeten worden. Bij elke taak wordt informatie verzameld over de inhoud (relevantie, uitgebreidheid, juistheid en duidelijkheid), de vorm (woordenschat, correctheid woordniveau, correctheid zinsniveau en complexiteit) en het spreekgemak (zelfredzaamheid, spreekdurf en vlotheid). De hoeveelheid verzamelde informatie over elke leerling is dus zeer groot, wat een goede diagnostische opvolging</p>

	<p>kan verzekeren.</p> <p>☐ Geen informatie over validiteit</p>
<p>13. <u>Is het instrument betrouwbaar?</u></p>	<p>De handleiding van MILOS geeft informatie over:</p> <p>☒ Betrouwbaarheid van de toetsafname (wordt er in de handleiding een protocol voorgesteld voor de toetsafname zodat die telkens op dezelfde manier gebeurt?): In de handleiding worden bij elke toets duidelijke instructies meegegeven voor de leerkracht.</p> <p>☒ De betrouwbaarheid</p> <p>☐ is eerder laag</p> <p>☒ is eerder middelmatig</p> <p>☒ is eerder voldoende hoog</p> <p>De betrouwbaarheidscoëfficiënten van de verschillende spreekvaardigheidstoetsen variëren van middelmatig tot zeer hoog.</p> <p>☒ Betrouwbaarheid van de scoring (zijn de criteria voor evaluatie vooraf bepaald?) De handleiding legt uit hoe de scoreformulieren ingevuld moeten worden. Naast de uitleg zijn er ook voorbeelden opgenomen van wat leerlingen tijdens het piloot-en normeringsonderzoek gezegd hebben en hoe dit gescoord werd. Dit moet er voor zorgen dat het scoren zo eerlijk en objectief mogelijk gebeurt.</p> <p>☐ Geen informatie over betrouwbaarheid</p>
<p>14. <u>In de praktijk?</u></p>	<p>De toetsmakers waarschuwen ervoor dat deze toets niet mag leiden tot het labelen van leerlingen. Vanuit dit perspectief vindt men in het handelingsplan bij MILOS informatie over de inzet en de consequenties van toets, alsook over het koppelen van toetsresultaten aan ondersteuning.</p>
<p>15. <u>Praktische haalbaarheid?</u></p>	<p>MILOS is een instrument dat niet alleen gemakkelijk hanteerbaar is voor de toetsafnemer, maar ook efficiënt is bij de afname. Zo gebeurt de input voor de volledige klas en kunnen de gewone lessen verdergaan wanneer er één groepje leerlingen door de SES- en/of zorgleerkracht getoetst wordt. Tevens worden eindtermen gecombineerd en wordt er bij sommige vragen in groepjes gewerkt om efficiëntie te bevorderen. Er is ook naar gestreefd om de prestaties van de leerlingen zo vlot mogelijk te laten verlopen door te werken met een scoreformulier dat tijdens de spreektaak kan worden ingevuld. Ondanks al die maatregelen blijft MILOS wel een erg tijdsintensieve toets.</p> <p>Door het digitale Excelbestand krijgt de gebruiker met een muisklik een overzicht van de klasresultaten en de</p>

	individuele resultaten van de leerlingen.
<p>16. <u>Kritische reflectie op algemene kwaliteit.</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> – Hier wordt niet uitsluitend de spreek- en gespreksvaardigheid gemeten. Er wordt ook beroep gedaan op luistervaardigheid. Zo is een goed luisterbegrip nodig om over de video een gesprek te kunnen voeren en om gerichte vragen te kunnen beantwoorden. – De handleiding vermeldt dat de toets in de mate van het mogelijke geen beroep doet op het ‘geheugen’. De vraag is of de geheugenfactor voldoende geminimaliseerd wordt door het aanbieden van foto’s. – Bij de scoring wordt er geen aandacht besteed aan ‘verstaanbaarheid’. Dit kan een rol spelen voor zowel moedertaalsprekers als anderstaligen. – Bij de scoring is het onduidelijk wat er moet verstaan worden onder “wat komt niet aan bod in het scoreformulier?” Gaat dit om het gedrag (niet stilzitten, prutsen, zenuwen,...) of ook om leerstoornissen? – Alle overige criteria bij de scoring worden duidelijk toegelicht wat de betrouwbaarheid ten goede komt. – De drie beoordelingen (groen-oranje-rood) houden het risico in dat leerlingen een label krijgen. Er moet rekening gehouden worden met het feit dat deze beoordeling bedoeld is om de juiste ondersteuning te voorzien voor de leerlingen. – De waarde van de toets wordt voor een stuk bepaald door wie de toets (twee keer) afneemt en wie het advies formuleert. – Als het instrument correct gebruikt wordt (Diagnose tijdstip 1 – remediëring, ondersteuning, lespraktijk aanpassen,... - diagnose tijdstip 2) dan kan dit een rol vervullen binnen breed evalueren. Immers, het instrument verschaft niet alleen informatie over de leerlingen maar ook over het onderwijs. – Het handelingsplan is uitstekend uitgewerkt en biedt een meerwaarde.